

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่กลุ่มโรงเรียนมีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขต การศึกษา 10
3. เพื่อศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ภาษา ศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิทางการ ศึกษา และระยะเวลาในการทำงานของศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ในเขตการศึกษา 10 ในแต่ละระดับชั้นของการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ในเขตการศึกษา 10

สมมติฐานของการวิจัย

การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาด กลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร
ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย ศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ครู วิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 โดยค่านศึกษานิเทศก์อำเภอศึกษาจากศึกษา นิเทศก์อำเภอทุกคนในเขตการศึกษา 10 จำนวน 113 คน ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอนได้จำนวนทั้งสิ้น 315 คน โดยเลือกจังหวัดในเขตการศึกษา 10 ทุกจังหวัด รวม 7 จังหวัด เลือกอำเภอใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกอำเภอเมือง ไร่ 1 อำเภอ และสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้อำเภออีก 2 อำเภอ รวมอำเภอได้ 21 อำเภอ และสุ่มแบบแยกประเภท(Stratified Random

Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ทุกอำเภอขนาดละกลุ่ม ใค้อำเภอละ 3 กลุ่ม รวม 63 กลุ่มโรงเรียน และเลือกครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนทุกคนใน 63 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เกี่ยวกับระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการยอมรับนวัตกรรม 5 ขั้นตอนของโรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker 1971 : 100-101) ประกอบด้วยลำดับขั้นดังนี้คือ 1 ขั้นรับทราบ (Awareness Stage) 2 ขั้นสนใจ (Interest Stage) 3 ขั้นประเมินค่า (Evaluation Stage) 4 ขั้นทดลองใช้ (Trial Stage) 5 ขั้นยอมรับหรือช้ นำไปใช้ (Adoption Stage) มาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถามระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา นวัตกรรมในแบบสอบถามประกอบไปด้วยนวัตกรรมทางการศึกษา 5 ด้าน มี นวัตกรรมด้านหลักสูตรจำนวน 3 นวัตกรรม นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนจำนวน 15 นวัตกรรม นวัตกรรมด้านสื่อการสอนจำนวน 3 นวัตกรรม นวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลจำนวน 7 นวัตกรรม และนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการจำนวน 9 นวัตกรรม รวมนวัตกรรมทางการศึกษาทั้งสิ้น 37 นวัตกรรม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบสอบถามนี้ปรับปรุงแก้ไขหลังจากผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่าน และผ่านการตรวจเนื้อหา ภาษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 14 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 65 คน จากนั้นก็ทำการปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่อไป แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า รวมนวัตกรรมทางการศึกษา 5 ประเภท มี 37 นวัตกรรม แต่ละนวัตกรรมจะมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงเหตุผลในการเลือกตอบแต่ละมาตราส่วนประเมินค่า ของระดับการยอมรับนวัตกรรม และแต่ละนวัตกรรมจะมีแบบเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่างแสดงถึงแหล่งข้อมูลที่ทำให้ผู้ตอบทราบหรือรู้จักนวัตกรรมนั้น ๆ ส่วนที่ 3 เป็นคำถาม

ปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาที่กำลังใช้อยู่ซึ่งเป็นนวัตกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนวัตกรรมที่มีในแบบสอบถาม หลังจากได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบแล้วจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร คือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 จำนวน 315 ฉบับได้แบบสอบถามกลับคืน 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.37 และศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 จำนวน 113 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืน 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.22

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอเป็นค่าร้อยละและความเรียง
2. ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 เสนอเป็นค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความคลาดเคลื่อนมาตรฐานตามวิธีของเซฟเฟ่ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
4. ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิทางการศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจต่างกัน เสนอเป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตารางประกอบความเรียง
5. แหล่งที่ได้รับทราบหรือรู้จักนวัตกรรมนั้นๆ และนวัตกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จัก รวมทั้งนวัตกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลิกใช้ เสนอเป็นค่าร้อยละ และตารางประกอบความเรียง
6. รายละเอียดของนวัตกรรมที่ผู้ตอบกำลังใช้อยู่ นอกเหนือจากนวัตกรรมในแบบสอบถามสรุปรวบรวม เสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพส่วนตัวของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 1 - 5 ครั้ง ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนนับถือศาสนาพุทธ ทุกคนมีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทุกคนมีรายได้มากกว่า 3,500 บาทต่อเดือน และทุกคนใช้ภาษาถิ่นติดต่อกับชุมชน

1.2 สถานภาพส่วนตัวของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 1 - 10 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 1 - 5 ปี และทุกคนนับถือศาสนาพุทธใช้ภาษาถิ่นติดต่อกับชุมชน

1.3 สถานภาพของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ที่มีขนาดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 1 - 5 ครั้ง ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ และทุกคนใช้ภาษาถิ่นติดต่อกับชุมชน

พบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 1 - 10 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 1 - 5 ครั้ง ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ และทุกคนใช้ภาษาถิ่นติดต่อกับชุมชน

พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 1 - 10 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 1 - 5 ครั้ง ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ และทุกคนใช้ภาษาถิ่นติดต่อกับชุมชน

2. ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ตีความนิเทศก์อำเภอยอมรับนวัตกรรมด้านการวัดผล และประเมินผลในระดับทดลองใช้ ส่วนนวัตกรรมด้านอื่น ๆ ยอมรับในระดับประเมินค่า และผลจากการวิเคราะห์เป็นรายนวัตกรรมพบว่า ตีความนิเทศก์อำเภอยอมรับนวัตกรรมการสอนซ่อมเสริม การใช้บทบาทสมมติ วิทยุโรงเรียน การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการจัดสถานักเรียน ในระดับนำไปใช้ และยอมรับนวัตกรรม การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น และการจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน ในระดับรับทราบ

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับ นวัตกรรมด้านหลักสูตร และนวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล ในระดับทดลองใช้ ยอมรับนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน และ นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ในระดับประเมินค่า ยอมรับนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ ในระดับสนใจ และผลจากการวิเคราะห์เป็นรายนวัตกรรมพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับนวัตกรรม วิทยุโรงเรียน การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ในระดับนำไปใช้ ยอมรับนวัตกรรม การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การใช้รถจักรยานเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับ และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ในระดับรับทราบ

3. เปรียบเทียบระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ส่วนมาก การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาดกลุ่มโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้นนวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล พบความแตกต่างของ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยของ การยอมรับนวัตกรรมสูงกว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ไม่พบความแตกต่างของ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ กับ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก และระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง กับ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายนวัตกรรมการพบว่า ส่วนมาก การยอมรับนวัตกรรมการ
 ทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาดกลุ่มโรงเรียนไม่มีความแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้น การประเมินผลก่อนเรียน และ การเลื่อนชั้นโดย
 อัตโนมติ พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ การยอมรับนวัตกรรมการทางการศึกษาอย่าง
 มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยการประเมินผลก่อนเรียนพบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มี
 กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยของ การยอมรับนวัตกรรมการทางการศึกษาสูงกว่า ครู
 วิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการ
 ยอมรับนวัตกรรมการทางการศึกษาระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่
 กับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และ ระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
 ที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง กับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก
 และโดยการเลื่อนชั้นแบบอัตโนมติพบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาดกลางมีค่าเฉลี่ย
 ของ การยอมรับนวัตกรรมการสูงกว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่
 แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การยอมรับนวัตกรรมการระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
 ที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ กับ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก
 และระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง กับ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
 ที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

4. ระดับการยอมรับนวัตกรรมการทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการ
 ศึกษา 10 ที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษ
 ษา 10 ที่มีระยะเวลาในการทำงาน วุฒิทางการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

4.1 ระดับการยอมรับนวัตกรรมการทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระ
 ยะเวลาในการทำงานต่างกัน

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายค่านพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลา
 ในการทำงานตั้งแต่ 1-10 ปี ยอมรับนวัตกรรมการด้านหลักสูตร และ นวัตกรรมการเรียน
 การสอน ในระดับทดลองใช้ แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า
 10 ปี ยอมรับนวัตกรรมการทั้ง 2 ด้านในระดับประเมินค่า ซึ่งเป็นระดับที่ต่ำกว่า ส่วนนวัตกรรมการ
 ด้านอื่น ๆ ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 1-10 ปี และ ศึกษ
 นิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปี ยอมรับในระดับเดียวกัน คือ นวัต

กรรมค้ำสอน การสอน และ นวัตกรรมค้ำการบริหารและบริการยอมรับในระดับประเมินค่า นวัตกรรมค้ำการวัดผลและประเมินผลในระดับทดลองใช้

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายอนวัตกรรมพบว่า คักษานิตเทศก์อำเภอนที่มีระยะเวลา ในการทํางานตั้งแต่ 1-10 ปี และคักษานิตเทศก์อำเภอนที่มีระยะเวลาในการทํางานนํนกว่า 10 ปี ยอมรับนวัตกรรมส่วนใหญ่นในระดับคักยวกัน ยกเว้นนวัตกรรมหลักสูตรเอกคักภาพ การ ใช้บทบาทสมมติ การสอนแบบจุลภาค และการใช้ชุดการเรียนการสอน พบว่า คักษานิตเทศก์ อำเภอนที่มีระยะเวลาในการทํางานตั้งแต่ 1-10 ปี ยอมรับในระดับสูงกวําคักษานิตเทศก์อำ เภอนที่มีระยะเวลาในการทํางานนํนกว่า 10 ปี

4.2 ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการคักษาของครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียน ที่มีระยะเวลาในการทํางานคักยวกัน

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายคักนพบวํ ครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลา ในการทํางานตั้งแต่ 1-10 ปี และครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการทํางาน นํนกว่า 10 ปี ยอมรับนวัตกรรมคักละคักนในระดับคักยวกัน คักคัก ยอมรับนวัตกรรมคักน หลักสูตร และ นวัตกรรมคักนการวัดผลและประเมินผล ในระดับทดลองใช้ นวัตกรรมคักน การเรียนการสอน และ นวัตกรรมคักนสอน การสอน ยอมรับในระดับประเมินค่า ส่วนนวัต กรรมคักนการบริหารและบริการยอมรับในระดับสนใจ

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายอนวัตกรรมพบว่า ครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มี ระยะเวลาในการทํางานตั้งแต่ 1-10 ปี และครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาใน การทํางานนํนกว่า 10 ปี ยอมรับนวัตกรรมในระดับคักยวกันเป็นส่วนใหญ่น เช่น ยอมรับ วิชยูโรงเรียน การประเมินผลเพื่อปรับปรุงปํารเรียนการสอน ในระดับนํไปใช้ ยอมรับ นวัตกรรม การจคักโรงเรียนแบบไมมีชั้น และ การจคักการศึกษากรลุ่มกันระหว่างโรงเรียนสอง โรงเรียน ในระดับรับทราบ ยกเว้น การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ และการประเมินผลก่อนเรียน ครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเว- ลาในการทํางานนํนกว่า 10 ปี ยอมรับในระดับนํไปใช้ คักครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มี ระยะเวลาในการทํางานตั้งแต่ 1-10 ปี ยอมรับในระดับทดลองใช้และประเมินค่า และ นวัตกรรม การจคักโรงเรียนภายในโรงเรียน การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การ ใช้รถจคักเรียนเพื่อขยายการศึกษาภาคบงคัก ครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการ ทํางานนํนกว่า 10 ปี ยอมรับในระดับสนใจ ส่วนครูวิชาการศึกษากรลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลา

ในการทำงานตั้งแต่ 1-10 ปี ยอมรับในระดับรับทราบ

4.3 ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายคำถามพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาคำกว่าระดับปริญญาตรี และ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปยอมรับนวัตกรรมแต่ละด้านในระดับเดียวกัน คือ นวัตกรรมด้านหลักสูตร และ นวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลยอมรับในระดับทดลองใช้ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน และ นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ยอมรับในระดับประเมินค่า ส่วนนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการยอมรับในระดับสนใจ

ผลการวิเคราะห์เป็นรายนวัตกรรมพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาคำกว่าระดับปริญญาตรี ยอมรับ วิทยุโรงเรียน และ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับนำไปใช้ ยอมรับการจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การจัดชั้นเรียนสำหรับเด็กสองกลุ่มอายุ การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การใช้รถจักรยานเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับ และ การจัดการศึกษาร่วมกัน-ระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ในระดับรับทราบ และ พบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ยอมรับวิทยุโรงเรียน การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลก่อนเรียน และ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ในระดับนำไปใช้ ยอมรับการจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น และ การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ในระดับรับทราบ

4.4 ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายคำถามพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยตั้งแต่ 2,000 - 3,500 บาทต่อเดือน และ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละด้านในระดับเดียวกันคือ นวัตกรรมด้านหลักสูตร และ นวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล ยอมรับในระดับทดลองใช้ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน และ นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ยอมรับในระดับประเมินค่า ส่วนนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ ยอมรับในระดับสนใจ

ผลจากการวิเคราะห์เป็นรายนวัตกรรมการศึกษา ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยตั้งแต่ 2,000 - 3,500 บาทต่อเดือน ขอรับวิทยุโรงเรียนในระดับนำไปใช้ ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยสูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ขอรับวิทยุโรงเรียน การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลก่อนเรียน และ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ในระดับนำไปใช้ และพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยตั้งแต่ 2,000 - 3,500 บาทต่อเดือน ขอรับการจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การจัดชั้นเรียนสำหรับเด็กสองกลุ่มอายุ การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การใช้รถจักรยานเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับ และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ขอรับในระดับรับทราบ ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้น้อยสูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือน ขอรับการจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ขอรับในระดับรับทราบ

5. แหล่งที่ไต่ถามหรือรู้จักนวัตกรรมการนั้น ๆ และนวัตกรรมการที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จัก รวมทั้งนวัตกรรมการที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลิกใช้แล้ว

5.1 แหล่งข้อมูลที่ศึกษานวัตกรรมอำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไต่ถามหรือรู้จักนวัตกรรมการทางการศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ศึกษานวัตกรรมหรือรู้จักนวัตกรรมการทางการศึกษา ส่วนใหญ่รู้มาจากการเรียนและการอบรม ยกเว้น การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ส่วนมากรู้มาจากการค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าแหล่งอื่น

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนรู้จักนวัตกรรมการทางการศึกษา ส่วนใหญ่รู้มาจากการเรียน ยกเว้น วิทยุโรงเรียน ส่วนใหญ่รู้มาจากการอบรม การใช้รถจักรยานเพื่อขยายการศึกษาภาคบังคับ ส่วนใหญ่รู้มาจากการค้นคว้าด้วยตนเอง

5.2 นวัตกรรมการที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จัก

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ศึกษานวัตกรรมอำเภอในเขตการศึกษา 10 ไม่รู้จัก การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน การสอนแบบรอบรู้ และการโต้วาทีธรรมะ มากกว่านวัตกรรมการอื่น ๆ

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ไม่รู้จัก การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน การจัดโรงเรียนภายใน

โรงเรียน การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น และการรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา มากกว่านวัตกรรมอื่น ๆ

5.3 นวัตกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกใช้

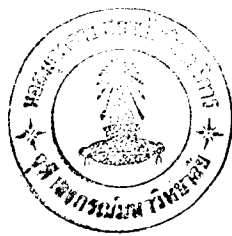
ผลจากการวิเคราะห์พบว่า นวัตกรรมที่ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 เลือกใช้มาก คือ หลักสูตรเอกัตภาพ การวัดผลแบบอิงกลุ่ม การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การสอนตามโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 เลือกใช้ การวัดผลแบบอิงกลุ่ม และ การสอนเป็นรายบุคคลมากกว่านวัตกรรมทางการศึกษาอื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ทราบระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ดังจะได้นำมาอภิปรายต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10

จากผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับนวัตกรรมด้านการเรียนการสอน และ นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ในระดับประเมินค่า และยอมรับนวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผลในระดับทดลองใช้ ส่วนนวัตกรรมด้านหลักสูตรศึกษานิเทศก์อำเภอยอมรับในระดับประเมินค่า แต่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับในระดับทดลองใช้ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่า ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตรในระดับที่สูงกว่าระดับการยอมรับนวัตกรรมของศึกษานิเทศก์อำเภอเพราะ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในการสอนซึ่งเป็นหน้าที่ต้องใช้หลักสูตรโดยตรง (แนวปฏิบัติที่ช่วยครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา 2525 : อักสำเนา) แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอมีหน้าที่เพียงให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 2-7 อักสำเนา) ส่วนนวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับในระดับสนใจ แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอยอมรับในระดับประเมินค่า ซึ่งเป็นระดับที่สูงกว่า ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเพราะศึกษานิเทศก์อำเภอมีหน้าที่ในการบริหารและบริการโดยตรง

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 2-7 อัดสำเนา)

ผลจากการวิจัยเป็นรายนวัตกรรมการพบว่า นวัตกรรมก้านหลักสูตร ศึกษาในเทศก์อำเภอ และ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับหลักสูตรบูรณาการในระดับ ทดลองใช้ ยอมรับหลักสูตรเอกศัพทภาพในระดับ ประเมินศึกษาในเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ เหตุผลที่ยอมรับหลักสูตรบูรณาการในระดับทดลองใช้ว่า มีอยู่ในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 สะดวกในการใช้ และประหยัดมีประโยชน์ เหตุผลที่ยอมรับหลักสูตรเอกศัพทภาพในระดับประเมินค่าว่า ชัดกับหลักสูตรประถมศึกษาซึ่งต้องเรียนตามหลักสูตรที่กำหนดให้ ขาดงบประมาณ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ ต้องใช้เวลามาก สอดคล้องกับที่ สำลี ทองธิว (2526 : 24) ระบุถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มาจากสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักสูตร เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดหลักสูตรในระดับประถมศึกษา โรงเรียนได้สังกัดต้องนำไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงไม่มีโอกาสใช้หลักสูตรอื่นที่สถาบันไม่ได้กำหนด นอกจากนี้สำลี ทองธิว (2526 : 28 - 29) ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติและลักษณะของนวัตกรรมที่เป็นสิ่งกำหนดการยอมรับของสังคมไว้ว่า ความสะดวกในการใช้นวัตกรรมก็เป็นสิ่งกำหนดว่านวัตกรรมนั้น ๆ จะเป็นที่ยอมรับของสังคมรวมทั้งความง่ายง่ายในการใช้นวัตกรรม ๆ ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ถ้านวัตกรรมนั้นใช้ยาก ต้องใช้เวลามาก และต้องเสียเวลาในการฝึกฝนอีกการยอมรับก็จะเป็นไปไต่ยาก ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรเจอร์ (Rogers 1971 : 154 - 155) พบว่า ความพร้อมด้านเงินทุน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ก็มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมด้วย

นวัตกรรมการเรียนการสอน พบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอ ยอมรับการสอนซ่อมเสริม และการใช้บทบาทสมมติ ในระดับนำไปใช้ ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับนวัตกรรมทั้งสองในระดับทดลองใช้ ศึกษาในเทศก์อำเภอให้เหตุผลการนำไปใช้ว่า การสอนซ่อมเสริมช่วยลดปัญหาการเรียนการสอนที่เนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา การใช้บทบาทสมมติมีเหตุผลว่า สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับ พจน์ วรกวิน (พจน์ วรกวิน 2522 : 169) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนในประเทศไทยส่วนใหญ่การยอมรับนวัตกรรมจะเกิดจากระบบส่วนกลาง เพราะโดยลักษณะสังคมไทยเป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย สอดคล้องกับ สำลี ทองธิว

(2526 : 29) กล่าวว่า ความสะดวกในการใช้นวัตกรรมเป็นสิ่งที่กำหนดว่านวัตกรรมนั้น ๆ จะเป็นที่ยอมรับของสังคม และยังสอดคล้องกับ โรเจอร์และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker 1971 : 22-23) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนวัตกรรมที่จะช่วยให้ได้รับการยอมรับว่า ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Relative advantage) หากผู้รับนวัตกรรมคิดว่านวัตกรรมนั้นดีกว่าและมีประโยชน์กว่าสิ่งเก่า วิธีปฏิบัติเก่า หรือรู้ดีกว่านวัตกรรมนั้นมีค่าและมีประโยชน์ โอกาสที่จะยอมรับนวัตกรรมนั้นก็ยิ่งมีมากขึ้น และจากผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับการสอนแบบโครงการ และ การโต้วาทีธรรมะในระดับสนใจ ทั้งศึกษาในเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้เหตุผลว่า สภาพนักเรียนยังไม่พร้อม ชาคแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้า ไม่เข้าใจวิธีการใช้ ชาคสื่อวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วฐู ชูภิตติกุล (วฐู ชูภิตติกุล 2524 : 44) พบว่า สาเหตุที่ครูไม่ใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนคือสภาพของนักเรียนไม่พร้อม การไม่รู้หรือไม่เข้าใจในนวัตกรรมนั้น ๆ สาลี ทองฉิว (2526 : 32) และ พชณี วรกวิน (2522 : 170) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นตัวจำกัดต่อการยอมรับนวัตกรรม คือ สภาพภาพทางการเงินของสังคมนั้น ถ้าสภาพสังคมฝืดเคืองการยอมรับนวัตกรรมที่ต้องเปลืองงบประมาณย่อมต้องได้รับการต่อต้าน

นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาในเทศก์อำเภอ และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ยอมรับวิทยุโรงเรียน ในระดับนำไปใช้ และให้เหตุผลว่า เป็นโครงการของโรงเรียนกำลังทำอยู่และยังสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้สะดวกได้ผลดีนักเรียนสนใจ และแก้ปัญหาการสอนบางวิชาที่ครูไม่พร้อมได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรเจอร์ และ ชูเมคเกอร์ (1971 : 309-314) พบว่า บุคคลจะยอมรับนวัตกรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจยอมรับของผู้ที่มีอำนาจสูงกว่า และถ้านวัตกรรมนั้นได้รับการสนับสนุนหรือเผยแพร่มาจากหน่วยเหนือจะได้รับการยอมรับตาม และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อจิตต์ ลอบูรณ์ (เอื้อจิตต์ ลอบูรณ์ 2519 : 137) และอาร์บัคเคิล (Arbuckle 1977 : 1757-A) พบว่า การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาจะให้ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สถาบันต้องให้การสนับสนุน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วฐู ชูภิตติกุล (2524 : 44) พบว่า เหตุผลที่ทำให้นวัตกรรมทางการศึกษาได้รับการยอมรับ คือ นวัตกรรมนั้นนักเรียนชอบ เป็นผลดีต่อนักเรียน และมีความสะดวกในการ

ใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โทมอน (อ้างถึงใน ภารดี ศิริบุรี 2525 : 27) พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อการใช้นวัตกรรมขึ้นอยู่กับความสำเร็จของการนำเอากระบวนการนวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ ส่วนโทรทัศน์เพื่อการศึกษาพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับในระดับสนใจและให้เหตุผลว่า ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์และไม่มีไฟฟ้าใช้ สอดคล้องกับพิชัย วรกวิน (2522 : 171) ได้กล่าวถึงอิทธิพลความก้าวหน้าทางวิชาการต่อการยอมรับนวัตกรรม เช่นต้องคำนึงถึงไฟฟ้า เครื่องใช้ต่าง ๆ พร้อมหรือไม่จึงจะนำนวัตกรรมนั้น ๆ มาใช้

นวัตกรรมด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับนำไปใช้และให้เหตุผลว่า หลักสูตรกำหนดให้ใช้ ใช้แล้วได้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วฐู ชูภักติกุล (2524 : 44) พบว่า เหตุผลในการใช้หรือไม่ใช้นวัตกรรมนั้นก็เพราะ ความจำเป็นคือถูกบังคับใช้ หลักสูตรกำหนดให้ใช้ และเหตุผลที่แสดงถึงเจตคติต่อก่อนนวัตกรรมคือ เห็นว่านวัตกรรมช่วยให้การเรียนการสอนดีขึ้น มีประโยชน์ต่อนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอยอมรับการประเมินผลก่อนเรียนในระดับนำไปใช้ แต่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับในระดับทดลองใช้ ศึกษานิเทศก์อำเภอให้เหตุผลการนำไปใช้ว่า มีระเบียบการวัดผล สะดวกต่อการจัดกิจกรรมการสอน มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วฐู ชูภักติกุล (2524 : 44) พบว่า เหตุผลที่ครูใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพราะ หลักสูตรบังคับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519 : 137) และอาร์บัตเคิล (1977 : 1757-A) พบว่าการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือหน่วยเหนือของสถาบัน จะต้องให้การสนับสนุนการใช้นวัตกรรมนั้น สำลี ทองธิว (2526 : 29) กล่าวถึงคุณสมบัติของนวัตกรรมที่จะได้รับการยอมรับของสังคมว่า นวัตกรรมนั้น ๆ ต้องมีความสะดวกต่อการใช้ ผลการวิจัยพบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นจำนวนมากเลิกใช้การวัดผลแบบอิงกลุ่ม และให้เหตุผลว่า หลักสูตรกำหนดให้ใช้การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ แทน การวัดผลไม่มีประสิทธิภาพพอเทียบกันระหว่างกลุ่มไม่ได้ และทำให้นักเรียนแข่งขันกันเกินไป

นวัตกรรมด้านการบริหารและบริการ ผลจากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ

ยอมรับการจัดสถานักเรียนในระดับนำไปใช้ แต่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับในระดับทดลองใช้ ศึกษาพิเศษอำเภอให้เกิดผลในการนำไปใช้ว่าเพราะ สามารถลดภาระในการปกครองของครู สอดคล้องกับหลักสูตรและแผนศึกษาในแง่การฝึกประชาธิปไตยให้นักเรียน และมีคู่มือแนวทางในการใช้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วฐู ชุกติติกุล (2524 : 45) พบว่า เหตุผลสำคัญในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา คือ การมองเห็นประโยชน์ในการใช้นวัตกรรมนั้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โอโรท และ โกมอน (อ้างถึงใน เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ 2519 : 14-15) พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรม ได้แก่ นโยบายของสถาบันทางการศึกษา และ ระบบการบริหารในสถานสอดคล้องกับการใช้นวัตกรรม สำลี ทองธิว (2526 : 29) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติและลักษณะของนวัตกรรมที่กำหนดการยอมรับว่า ความง่ายในการใช้นวัตกรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ถ้านวัตกรรมนั้นใช้ง่าย มีแนวทางในการจัดทำอย่างชัดเจนก็ย่อมง่ายต่อการยอมรับ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษาพิเศษอำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับ การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ในระดับรับทราบ เหตุผลที่ศึกษาพิเศษอำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับ การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้นในระดับรับทราบว่า ไม่มีนโยบายจากเบื้องบน ยุ่งยากในการจัดทำ ไม่มีงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของภารดี ศิริบุรี (2525 : 7) พบว่าการที่ครูไม่ได้นำเอานวัตกรรมเข้ามาใช้เท่าที่ควรเพราะขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร หรือไม่มีคำสั่งจากเบื้องบน สำลี ทองธิว (2526 : 29) และฟรานซิส อาร์ แอลเลน (Francis R. Allen, 1971 : 273-283) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติและลักษณะของนวัตกรรมที่เป็นตัวกำหนดการยอมรับนวัตกรรมว่า ความง่ายหรือความซับซ้อนยุ่งยากของนวัตกรรมก็เป็นปัจจัยหนึ่ง ถ้านวัตกรรมนั้นยุ่งยากในการใช้ก็จะทำให้การยอมรับเป็นไปได้น้อย ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วฐู ชุกติติกุล (2524 : 44) พบว่าสาเหตุที่ครูใช้หรือไม่ใช้นวัตกรรมทางการศึกษา คือ การที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน เหตุผลที่ศึกษาพิเศษอำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับการจัดโรงเรียนภายในโรงเรียนในระดับรับทราบ คือ โรงเรียนไม่มีนโยบาย ไม่ทราบรายละเอียดของนวัตกรรม โรงเรียนไม่พร้อมและไม่เป็นที่ยอมรับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519 : 136-137) พบว่าการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาจะสำเร็จเพียงไรขึ้นอยู่กับนโยบายที่สนับสนุนจากผู้บริหาร และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวฐู ชุกติติกุล (2524 : 44) พบว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้

นวัตกรรมทางการศึกษาเพราะ ไม่มีความรู้ในนวัตกรรม และนวัตกรรมไม่เป็นที่ยอมรับของครูโดยทั่วไป เหตุผลที่ศึกษานี้เทศก้อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับ การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียนในระดับรับทราบคือ การคมนาคมไม่สะดวก ไม่เข้าใจรายละเอียดของนวัตกรรม ผู้บริหารไม่สนับสนุน บริเวณใกล้เคียงไม่มีการนำมาใช้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ แก้วสว่าง (ทัศนีย์ แก้วสว่าง 2519)พบว่า การยอมรับนวัตกรรมนั้น เนื่องมาจากอิทธิพลจากเพื่อนบ้านโดยเห็นผลการใช้นวัตกรรมนั้นของเพื่อนบ้าน

ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่ศึกษานี้เทศก้อำเภอและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษา ในระดับรับทราบ สนใจ ประเมิน และทดลองใช้ คือ

1. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ หรือไม่สอดคล้องกับหลักสูตร
2. ขาดงบประมาณ
3. ไม่เข้าใจในนวัตกรรม หรือ ขาดแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ยุ่งยากในการจัดทำ
5. ไม่พร้อมในด้านครู นักเรียน และอาคารสถานที่
6. การคมนาคมไม่สะดวก
7. ไม่มีความมั่นใจในนวัตกรรมว่าใช้แล้วจะได้ผล

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียน ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ผลจากการวิจัยพบว่า การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ที่มีกลุ่มโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่พบความแตกต่างของการยอมรับนวัตกรรมที่ระดับ .05 ยกเว้น นวัตกรรมค่านการวัดผลและประเมินผล และการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ พบความแตกต่างของ การยอมรับนวัตกรรมที่ระดับ .05 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของ การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าค่าเฉลี่ย การยอมรับนวัตกรรมของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะ กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปีขึ้นไป มากกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง คือ กลุ่มขนาดใหญ่มีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลา

ในการทำงานนานกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.09 แต่กลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.71 และกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่ผ่านการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา 5 ครั้งมีมากกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ คือกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีคิดเป็นร้อยละ 1.23 กลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีคิดเป็นร้อยละ 4.88 เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521 : 4-8) พบว่า บุคคลที่จะเป็นอุปสรรคในการนำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียนคือ ครูที่รับราชการนาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบอร์ฟอร์ด (Burford 1980 : 922 - A) พบว่า ครูที่เริ่มสอนใหม่ ๆ จะมีความสนใจในนวัตกรรมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมาก นพณ์ สัมมา (นพณ์ สัมมา 2523 : 71) ได้สรุปผลงานการวิจัยหลายเล่มพบว่า การอบรมมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมโดยตรง และผลการวิจัยการเปรียบเทียบระดับการยอมรับนวัตกรรมการประเมินผลก่อนเรียน พบความแตกต่างของระดับการยอมรับนวัตกรรมที่ระดับ .05 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยของระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพราะ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการอบรมในรอบปีที่ผ่านมา มากกว่า 5 ครั้ง มากกว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ คือกลุ่มขนาดเล็กมีคิดเป็นร้อยละ 5.75 แต่กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่มีเพียงร้อยละ 1.23 เท่านั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาร์ บัดเคิล (1977 : 1757 - A) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมี การฝึกฝนอบรมและติดตามโครงการนั้นด้วย

ตอนที่ 3 ระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 ที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ที่มีระยะเวลาในการทำงาน วุฒิทางการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ผลจากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 1-10 ปียอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตร และ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนในระดับทดลองใช้ ซึ่งยอมรับในระดับที่สูงกว่าที่ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปีขึ้นไปซึ่งยอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตร และ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนในระดับ

ประเมินค่าเท่านั้น แต่เน้นวัดกรรมค่านสื่อการสอน นวัตกรรมค่านการวัดผลและประเมินผล และ นวัตกรรมค่านการบริหารและบริการ ศึกษาในเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงาน ตั้งแต่ 1-10 ปี และศึกษาในเทศก์อำเภอที่มีระยะเวลาในการทำงานนานกว่า 10 ปี ยอมรับนวัตกรรมดังกล่าวในระดับเดียวกัน ผลการวิจัยที่พบว่า นวัตกรรมค่านหลักสูตร และ นวัตกรรมค่านการเรียนการสอน ศึกษาในเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย กลับยอมรับนวัตกรรมในระดับสูงกว่าศึกษาในเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2519 : 3-11) พบว่า บุคคลที่เป็นอุปสรรคต่อการนำเอานวัตกรรมไปใช้ในโรงเรียนมากที่สุด คือ ครูที่รับราชการนาน และ เลิร์นด (Learned) ยังตั้งข้อสังเกตว่า คนเรายังทำงานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่จำเจ นาน ๆ ก็มักจะมีจิตใจและสายตาที่แคบ คือมองและคิดอยู่แต่ในขอบเขตของอดีตที่ผ่านมา เท่านั้น ความคิดหรือแนวปฏิบัติอะไรที่แปลกใหม่เข้ามาในหน่วยงานจะยอมรับก็ต่อเมื่อสิ่งเหล่านั้นเหมือนกับสิ่งที่ตนเคยทำในอดีต (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 247)

ผลการวิจัยระดับการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นรายค่านพบว่า สถานภาพส่วนตัวของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นรายค่านเลย เพราะไม่ว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน วุฒิทางการศึกษาต่างกัน และมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน แต่การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาก็อยู่ในระดับเดียวกัน ที่เป็นเช่นนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะรูปแบบการเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษาของประเทศไทยเป็นการเผยแพร่แบบที่อิง การใช้อำนาจสนับสนุนจากเบื้องสูง (Authority Innovation Decition) (สำลี ทองธิว 2526 : 100-105) คือนวัตกรรมทางการศึกษาทุกอย่างหน่วยเหนือมองเห็นความสำคัญสำหรับหน่วยงานของตนจึงได้ตัดสินใจนำมาใช้โดยประกาศให้หน่วยงานใต้สังกัดใช้ตาม โดยได้รับงบประมาณในการดำเนินการ ดังนั้นโรงเรียนต่าง ๆ จึงยอมรับ นวัตกรรมต่าง ๆ เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับหัชชี วรกวิน (2522 : 169) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนในประเทศไทย การยอมรับนวัตกรรมส่วนใหญ่จะเกิดจากระบบส่วนกลาง เพราะ โดยลักษณะสังคมไทยเป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชูชาติ บุญชู 2525 : 85-88) พบว่า ความแตกต่างกันของครูในเรื่องประสบการณ์วิชาชีพ วุฒิทางการศึกษา และการอบรม มีการยอมรับนวัตกรรมโดยทั่วไปไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นรายนวัตกรรมการพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน วุฒิทางการศึกษาค้างกัน และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันยอมรับวิทยุโรงเรียนในระดับนำไปใช้ ซึ่งยอมรับในระดับเดียวกันหมด แต่ผลการวิจัยพบว่าการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,000-3,500 บาทต่อเดือนยอมรับในระดับทดลองใช้ แต่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีรายได้สูงกว่า 3,500 บาทต่อเดือนยอมรับในระดับนำไปใช้ซึ่งยอมรับในระดับที่สูงกว่า สอดคล้องกับ สาลี ทองธิว (2526 : 45) กล่าวไว้ว่า ประชากรผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีกว่าจะยอมรับนวัตกรรมการก่อนผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น และการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน วุฒิทางการศึกษาค้างกัน และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ยอมรับนวัตกรรมการทั้งสองในระดับต่ำสุด คือระดับรับทราบเหมือนกันหมด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ เอี่ยมสุขวัฒน์ (2522 : ค) ชูชาติ บุญชู (2525 : ง-ฉ) และภรณ์ ศิริบุรี (2525 : 85-88) พบว่าความแตกต่างในเรื่องประสบการณ์วิชาชีพ วุฒิทางการศึกษา ไม่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมการคือไม่มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 แหล่งข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รู้จักหรือทราบนวัตกรรมการทางการศึกษา นวัตกรรมการที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่รู้จัก และนวัตกรรมการที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลิกใช้

ผลจากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 ได้ทราบหรือรู้จักนวัตกรรมการทางการศึกษามาจากการเรียนในสถาบันการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจากการอบรม ส่วนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ได้ทราบหรือรู้จักนวัตกรรมการทางการศึกษามาจากการเรียนในสถาบันการศึกษา และจากการอบรมเหมือนกัน

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการที่ศึกษานิเทศก์อำเภอไม่รู้จักมากกว่านวัตกรรมการอื่น คือ การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน การสอนแบบรอบรู้ การโต้วาทีธรรมะ ส่วนนวัตกรรมการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ไม่รู้จักมากกว่านวัตกรรมการอื่นคือ การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดโรงเรียนภายในโรงเรียน การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียนสองโรงเรียน การรวมโรงเรียนในรูปโรงเรียนสาขา การจัดชั้นเรียนสำหรับเด็กสองกลุ่มอายุ การโต้วาทีธรรมะ

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการที่ศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 10 เลิกใช้

มากที่สุดคือ หลักสูตรเอกัตภาพ การวัดผลแบบอิงกลุ่ม การสอนตามโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน และพบว่านวัตกรรมที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 เลิกใช้มากที่สุด คือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม การสอนเป็นรายบุคคล การสอนแบบรอบรู้ และการใช้ชุดการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลที่ไม่ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาว่าเพราะขาดงบประมาณ ขาดแหล่งข้อมูล และไม่เข้าใจในนวัตกรรม ดังนั้นหน่วยงานใดก็ตามที่มีหน้าที่ในการเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา ควรคำนึงถึงงบประมาณ การอบรมครู และการจัดหาแหล่งข้อมูลให้พร้อม เพราะมีนวัตกรรมทางการศึกษาบางนวัตกรรมที่ครูนำมาใช้แล้วเลิกเพราะขาดงบประมาณ ไม่เข้าใจในนวัตกรรมพอ

2. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า แหล่งข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รู้จักนวัตกรรมมากที่สุดคือมาจากการเรียนในสถาบันการศึกษา ดังนั้น ควรมีการร่วมมือกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกับสถาบันที่ผลิตครู ในแง่การกำหนดหลักสูตร เพื่อจะได้เตรียมครูที่เข้าใจในนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องการและจะทำให้ประหยัดงบประมาณในการอบรมครูด้วย

3. เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลในการที่ยังไม่นำนวัตกรรมมาใช้ว่า ขาดการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ ดังนั้นหน่วยเหนือควรหาทางกระตุ้น อาจโดยการให้งบประมาณสนับสนุน หรือรับรู้และให้คำปรึกษาในการใช้นวัตกรรม หรือการให้กำลังใจแก่ครู จะทำให้ นวัตกรรมต่าง ๆ ได้รับการยอมรับมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับระดับการยอมรับ นวัตกรรมทางการศึกษาของบุคคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ควรจะได้มีการวิจัยติดตามผลของการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเผยแพร่ออกไป

3. ควรวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมของนวัตกรรมทางการศึกษาแต่ละชนิดกับสภาพท้องถิ่นไทย